

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS**

Kultūros ministerijai	202	Nr.
kopija	I	Nr.
Valstybinei kultūros paveldo komisijai		
Vilniaus senamiesčio apsaugos agentūrai		

DĖL KULTŪROS PAVELDO VIETОВIŲ STEBĖSENOS ATASKAITŲ PATEIKIMO

Pagal Kultūros paveldo vietovių stebėsenos taisyklių, patvirtintų Lietuvos Respublikos kultūros ministro 2012-02-06 įsakymu Nr. ĮV-94, 23 punktą, teikiame Jums Vilniaus senamiesčio ir Kuršių nerijoje esančių kultūros paveldo vietovių stebėsenos ataskaitas už praėjusių trejų metų stebėsenos laikotarpį. Minimasis ataskaitas parengė Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos (toliau – Departamentas) Vilniaus ir Klaipėdos teritoriniai skyriai.

Pažymėtina, kad paskutinė ataskaita už praėjusių trejų metų stebėsenos laikotarpį teikta Departamento 2018-04-11 raštu Nr. (1.36.)2-930 „Dėl kultūros paveldo vietovių stebėsenos ataskaitų pateikimo“.

Departamentas kasmet, vadovaudamasis Kultūros paveldo vietovių stebėsenos taisyklių 17 punktu, Kultūros ministerijai teikė Vilniaus senamiesčio ir Kuršių nerijoje esančių kultūros paveldo vietovių stebėsenos aktus. Kultūros ministerija šiems aktams pastabų ir papildymų neturėjo, jie pagal minėtų taisyklių 17 punktą grąžinti Departamentui tikslinimui ar papildymui nebuvo. Pažymėtina, kad paskutinės ataskaitos už 2021 metus teiktos: Departamento 2021-11-19 raštu Nr. (1.36E)2-2801 „Dėl kultūros paveldo vietovės stebėsenos akto pateikimo“ pateikta Vilniaus senamiesčio ataskaita; Departamento 2021-11-23 raštu Nr. (1.36E)2-2843 „Dėl kultūros paveldo vietovių 2021 m. stebėsenos aktų pateikimo“ pateikta ataskaita dėl Kuršių nerijoje esančių kultūros paveldo vietovių.

Trumpai apibendrinus pateiktų Departamento Vilniaus ir Klaipėdos teritorinių skyrių ataskaitas galima išskirti tokius akcentus.

Dėl Kuršių nerijoje esančių vietovių. Įvertinus keturių paskutinių metų Kuršių nerijos vietovių apžiūros dokumentus, galima pastebėti, kad bendra paveldo objektų ir aplinkos būklė gerėja. Nors Departamento Klaipėdos teritorinis skyrius fiksavo visą eilę paveldosauginių pažeidimų, susijusių su savavališkais tvarkomaisiais statybos darbais. Pažeidimai buvo aptarti su Kuršių nerijos nacionalinio parko vadovybe bei imtasi priemonių.

Pažymėtina, kad klimato kaita taip pat turi įtakos kultūros paveldui. Visose Kuršių nerijos saugomose vietovėse pastebimos neigiamos tendencijos, kad šiltėjant klimatui, pastatų savininkai ant pastatų fasadų įrenginėja kondicionierius bei plečia kietųjų dangų plotus savo sklypuose. Neigiamos įtakos saugomų vietovių kraštovaizdžiui daro savavališkai įrengiamos pavėsinės ir kt. laikini statiniai. Keičiantis klimatui kyla daugiau audrų ir uraganų, todėl Kuršių nerijos teritorijoje ir saugomose vietovėse išlaužiama ir išvirsta vis daugiau medžių, tačiau apželdinimo pobūdis nesikeičia.

Išsami ataskaita ir pokyčių fiksavimas yra pridedamas.

Dėl Vilniaus senamiesčio. Apibendrinus Departamento Vilniaus teritorinio skyriaus parengtų kultūros paveldo vietovės apžiūros aktuose esančius duomenis darytina išvada, kad kultūros paveldo vietovės vertingosioms savybėms nagrinėjamu laikotarpiu esminių neigiamų pokyčių nefiksota.

Konstatuotina, kad Vilniaus senamiesčio teritorijoje ir vizualinės apsaugos pozonyje vyksta kompleksiniai svarbių kultūros paveldo objektų tvarkomieji paveldosaugos darbai, fiksuojamas žymus ir aktyvus tvarkomųjų statybos darbų plėtojimas. Šiuo laikotarpiu vykdomi viešųjų erdvių tvarkymo darbai – Reformatų sode, Vingrių šaltinių skvere.

Tvarkant pastatus, pritaikant juos naudojimui, fiksuojami Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir kitų poįstatyminių teisės aktų pažeidimai. Esminiai bei dažniausiai pasitaikantys pažeidimai – tvarkomieji statybos darbai, taip pat tvarkybos darbai atliekami savavališkai arba nukrypstant nuo projektinės dokumentacijos sprendinių. Taip pat matoma tendencija, kad statybos darbai, kurių nėra privaloma priduoti organizuojant pridavimo darbų komisiją (paprastasis remontas, kapitalinis remontas ir kt.), atliekami ne pagal suderintus projektų sprendinius (pvz. tūrinių ir sutapdintų Velux tipo stoglangių įrengimo atvejai). Vilniaus senamiesčio architektūrinei ir urbanistinei vertei įtaką daro nemaskuojami plokštuminiai stoglangiai, kurie ypač išryškėja žiūrint nuo apžvalgos taškų, žiūrint nuo gatvių ir aikščių. Vilniaus senamiesčio pastatų išorę keičia techniniai įrenginiai, montuojami ant pastatų išorės, t. y. kondicionieriai, markizės, ventiliaciniai vamzdžiai ir pan. Taip pat dažni pažeidimai susiję su vykdomais žemės judinimo darbais, kurių metu žalojamas archeologinis sluoksnius.

Visu nagrinėjamu laikotarpiu Vilniaus senamiestyje nustatyta urbanizacija, gyventojų tankumo didėjimas, automobilių parkavimo problemos. Teigiamą įtaką kultūros paveldo vietai turi ir ateityje turės vykdomi tvarkomieji paveldosaugos darbai, taip pat tvarkomieji statybos darbai, kurie užtikrina ilgą laiką apleistų pastatų, teritorijų pritaikymą šiuolaikiniam poreikiams. Departamento nuomone, didesnis dėmesys Vilniaus senamiesčiui turi būti skiriamas ir Vilniaus miesto savivaldybės, kuri reguliuoja reklamų leidimų išdavimą, lauko kavinių įrengimą bei transporto priemonių eismo organizavimą.

Pažymėtina, kad Vilniaus senamiestyje teigiamą pokytį galima pasiekti, nustatant aiškesnę paveldosaugos darbų bei tvarkomųjų statybos darbų reglamentavimą. Taip pat didesnė kontrolė vykdomų tvarkomųjų statybos darbų ir tvarkybos darbų. Platesnis bendradarbiavimas su savivaldos institucijomis, taip pat konsultacijos vietovėje esančių gyventojų ar pastatų bei patalpų valdytojams (pilna Departamento Vilniaus teritorinio skyriaus atskaita yra pridedama).

Departamentas, vykdydamas Kultūros vertybių registre registruotų nacionalinio reikšmingumo lygmens kultūros paminklų ir nacionalinio reikšmingumo lygmens valstybės saugomų kultūros paveldo objektų, kuriuose ir (ar) jų teritorijose išduoti leidimai atlikti tvarkybos ir (ar) tvarkomuosius statybos darbus, kontrolę 2022 metais bei tęsdamas viešas konsultacijas privatiems bei juridiniams asmenims, Vilniaus senamiesčio pastatų valdytojams, sieks pagerinti bei kontroliuoti procesus, pagal savo pajėgumus bei kompetenciją, vykstančius Vilniaus senamiestyje.

Apibendrinant aukščiau išdėstytą, Departamentas dar kartą nori priminti ir akcentuoti Departamento 2021-11-19 raštu Nr. (1.36E)2-2801 „Dėl kultūros paveldo vietovės stebėsenos akto pateikimo“ teiktas pastabas bei siūlymus dėl kultūros paveldo vietovių, kad susidarant vis palankesnėms sąlygoms skaitmenizuoti ir automatizuoti kultūros paveldo vietovių stebėsenos procesą, yra būtina inicijuoti kultūros paveldo vietovių stebėsenos teisinės situacijos peržiūrėjimą, atsižvelgiant į jos pritaikymą skaitmeninių technologijų panaudojimui.

PRIDEDAMA:

1. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinio skyriaus 2022-02-17 raštas Nr. LRKI-18(1.32-KI) „Dėl kultūros paveldo vietovių stebėsenos Kuršių Neringoje ataskaitos pateikimo už 2018-2021 metus“ su priedais, 17 lapų;

2. Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinio skyriaus 2022-02-28 raštas Nr. LRV-45 „Dėl kultūros paveldo vietovių stebėsenos ataskaitos pateikimo“, 4 lapai.

Direktorius

Vidmantas Bezaras

R. Narbutaitė, tel. (8 5) 272 4124, el. p. ramune.narbutaite@kpd.lt

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS
VILNIAUS TERITORINIS SKYRIUS**

Nr.
Kultūros paveldo departamentui prie
Kultūros ministerijos
2022-01-

**DĖL KULTŪROS PAVELDO VIETOVĖS, VILNIAUS SENAMIESČIO (UNIKALUS
KODAS KULTŪROS VERTYBIŲ REGISTRE 160730, STEBĖSENOS ATASKAITOS**

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Vilniaus teritorinis skyrius (toliau – Skyrius) teikia kultūros paveldo vietovės Vilniaus senamiesčio (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 16073) ataskaitą už 2018-2021 m. laikotarpį. Nagrinėjamu laikotarpiu Skyrius atliko Vilniaus senamiesčio stebėseną bei parengė kultūros paveldo vietovės apžiūros aktus: 2018-10-26 Nr. VSAV-3; 2019-10-25 Nr. VSAV-5; 2020-11-06 Nr. VSAV-3; 2021-10-29 Nr. 29.

Vietovių apžiūros aktuose fiksuotų duomenų apibendrinimas ir analizė

Apibendrinus Skyriaus parengtų kultūros paveldo vietovės apžiūros aktuose esančius duomenis darytina išvada, kad kultūros paveldo vietovės vertingosioms savybėms nagrinėjamu laikotarpiu esminių neigiamų pokyčių nefiksuota.

Vilniaus senamiesčio teritorijoje vykdomi išskirtini tvarkybos darbai šiuose kultūros paveldo objektuose: Benediktinių vienuolyno ansamblio Šv. Kotrynos bažnyčioje (u. k. 25026), Vilniaus g. 30; Vilniaus evangelikų reformatų sinodo pastato, kitų objektų komplekso sinodo pastate (u. k. 27037), Pylimo g. 7; Vilniaus Šventųjų Pranciškaus Asyžiečio, Bernardino Sieniečio bei Šv. Onos bažnyčių ir bernardinų vienuolyno statinių ansamblio šventoriaus tvora su vartais (24701); Vilniaus evangelikų reformatų bažnyčios ir kitų statinių komplekso evangelikų reformatų bažnyčioje (u. k. 1068), Pylimo g. 18; Vilniaus miesto gynybinės sienos atkarpos tarp Trakų-Rūdinkų vartų šiaurinės dalies liekanų, Juozapo Tiškevičiaus rūmų ir kitų pastatų komplekse (u. k. 44178), Trakų g. 1; Vilniaus misionierių vienuolyno statinių ansamblyje (u. k. 761), Subačiaus g. 26; Name (u. k. 43096), Užupio g. 28; Pastatų komplekse (u. k. 42229), Užupio g. 24; Užupio vandentiekio bokšte (u. k. 30646), Užupio g. 40A; Ligoninės statinių komplekse (u. k. 1033), Bokšto g. 6 ir kt. Nagrinėjamu laikotarpiu fiksuojami naujos statybos ar rekonstrukcijos darbai, kurie dėl savo apimties daro įtaką Vilniaus senamiesčiui: Šv. Stepono g. 12; J. Basanavičiaus g. 10; Mindaugo g. 12; J. Basanavičiaus g. 4A; Aukštaičių g. 7, 14; Sodų g. 6, Sodų g. 14 ir kt.

Nagrinėjamu laikotarpiu konstatuotina, kad Vilniaus senamiesčio teritorijoje ir vizualinės apsaugos pozonyje vyksta kompleksiniai svarbių kultūros paveldo objektų tvarkomieji

paveldosaugos darbai, fiksuojamas žymus ir aktyvus tvarkomųjų statybos darbų plėtojimas. Šiuo laikotarpiu vykdomi viešųjų erdvių tvarkymo darbai – Reformatų sode, Vingrių šaltinių skvere.

Tvarkant pastatus, pritaikant juos naudojimui, fiksuojami Lietuvos Respublikos nekilnojamojo kultūros paveldo apsaugos įstatymo ir kitų poįstatyminių teisės aktų pažeidimai. Esminiai bei dažniausiai pasitaikantys pažeidimai – tvarkomieji statybos darbai taip pat tvarkybos darbai atliekami savavališkai arba nukrypstant nuo projektinės dokumentacijos sprendinių. Taip pat matoma tendencija, kad statybos darbai, kurių nėra privaloma priduoti organizuojant pridavimo darbų komisiją (paprastasis remontas, kapitalinis remontas ir kt.), atliekami ne pagal suderintus projektų sprendinius (pvz. tūrinių ir sutapdintų velux tipo stoglangių įrengimo atvejai). Vilniaus senamiesčio architektūrinei ir urbanistinei vertei įtaką daro nemaskuojami plokštuminiai stoglangiai, kurie ypač išryškėja žiūrint nuo apžvalgos taškų, žiūrint nuo gatvių ir aikščių. Vilniaus senamiesčio pastatų išorę keičia techniniai įrenginiai, montuojami ant pastatų išorės, t. y. kondicionieriai, markizės, ventiliaciniai vamzdžiai ir pan. Taip pat dažni pažeidimai susiję su vykdomais žemės judinimo darbais, kurių metu žalojamas archeologinis sluoksnius.

Vietovių pokyčių priežasčių nustatymas

Visu nagrinėjamu laikotarpiu nustatyta, kad Vilniaus senamiestyje vyksta intensyvūs statybos darbai, turintys įtakos kultūros paveldo vietai, tačiau šių darbų įtaka nedaro esminio neigiamo poveikio Vilniaus senamiesčio vertingosioms savybėms. Plėtojami tvarkomieji statybos darbai, pagrįsti atliktais tyrimais bei pritarus už kultūros paveldo apsaugą atsakingoms institucijoms. Atkreiptinas dėmesys, kad intensyvūs statybos darbai vykdomi ir Vilniaus senamiesčio vizualinės apsaugos pozonyje. Vilniaus senamiesčio apsaugos zonoje fiksuojama tolimesnė aktyvi naujų pastatų plėtra, plėtojama pavienių ir kompleksinių gyvenamosios ir komercinės paskirties pastatų statyba, pavyzdžiui, gyvenamosios, komercinės paskirties pastatų statyba Olimpiečių g., Rinktinės – Šeimyniškių kvartalas (buvusio „Žalgirio stadiono“ teritorija), Rinktinės g. 2, Aukštaičių – Paupio g. teritorija ir kt. Plėtojama nauja statyba, pastatų aukštingumas, architektūra nedisonuoja su jau esamais statiniais, tačiau plėtojamų pastatų kompleksai mažina Vilniaus senamiesčio apžvelgiamumą nuo jo įvažiavimo traktų.

Vietovių būklės kitimo tendencijų nustatymas ir įvertinimas

Vilniaus senamiesčio būklės kitimo pagrindas intensyviai vykdomi kompleksiniai svarbių kultūros paveldo objektų tvarkomieji paveldosaugos ir tvarkomieji statybos darbai (rekonstravimas, nauja statyba) plėtojimas. Tvarkant pastatus bei juos pritaikant nustatyta ta pati tendencija tūrinės erdvinės struktūros kaitoje, beveik visais atvejais siekiama išnaudoti pastogių erdves, jas pritaikyti: įrengiami tūriniai ar plokštuminiai stoglangiai. Senamiesčio pastatų išorę keičia techniniai įrenginiai montuojami ant pastatų išorės, t. y. kondicionieriai, markizės, ventiliaciniai vamzdžiai. Vilniaus senamiesčio tendencija nekinta – fiksuojamas urbanizavimas: didėja gyventojų sklaida, tankumas, sklypų intensyvumas.

Poveikių, galinčių neigiamai ar teigiamai paveikti vietas, prognozė

Atsižvelgiant į tai, kad visu nagrinėjamu laikotarpiu nustatyta urbanizacija, gyventojų tankumo didėjimas, automobilių parkavimo problemos. Teigiamą įtaką kultūros paveldo vietai turi ir ateityje turės vykdomi tvarkomieji paveldosaugos darbai, taip pat tvarkomieji statybos darbai, kurie užtikrina ilgą laiką apleistų pastatų, teritorijų pritaikymą šiuolaikiniams poreikiams. Didesnis dėmesys Vilniaus senamiesčiui turi būti skiriamas ir Vilniaus miesto savivaldybės, kuri reguliuoja reklamų leidimų išdavimą, lauko kavinių įrengimą bei transporto priemonių eismo organizavimą. Atkreiptinas dėmesys, kad Vilniaus miesto savivaldybė automobilių srautui reguliuoti įrengė

plastikinius kuoliukus, betoninius kūgelius, važiuojamojoje kelio dalyje pastatė vazonus su medžiais, kurie sudaro „vizualinės taršos“ įvaizdį ir nedera su saugoma Vilniaus senamiesčio aplinka, todėl Skyrius kreipėsi dėl šių elementų šalinimo.

Priemonių, reikalingų stabdyti ar stabilizuoti neigiamus poveikius vietai, pasiūlymai

Atsižvelgiant į tai, kad visu nagrinėjamu laikotarpiu nustatyta urbanizacija, gyventojų tankumo didėjimas, teigiamą pokytį galima pasiekti nustatant aiškesnę paveldosaugos darbų bei tvarkomųjų statybos darbų reglamentavimą. Taip pat didesnė kontrolė vykdomų tvarkomųjų statybos darbų ir tvarkybos darbų. Platesnis bendradarbiavimas su savivaldos institucijomis, taip pat konsultacijos vietovėje esančių gyventojų ar pastatų bei patalpų valdytojams.

Vedėja

Gerda Ožiūnaitė

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos 188692688, Šnipiškių g. 3, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL KULTŪROS PAVELDO VIETOVĖJŲ STEBĖSENOS ATASKAITOS PATEIKIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-02-28 Nr. LRV-45
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gerda Ožiūnaitė, Vedėja, Vilniaus teritorinis skyrius
Sertifikatas išduotas	GERDA, OŽIŪNAITĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-02-28 18:46:55 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-T
Laiko žyme nurodytas laikas	2022-02-28 18:47:08 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-05-31 21:39:43 – 2023-05-30 23:59:59
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, į.k. 188692688 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 09:34:42 iki 2024-12-19 09:34:42
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	–
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.51
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Metaduomuo „Priskirtos bylos (tomo) indeksas“ turi būti nurodytas Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-02-28 18:47:30)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-02-28 18:47:30 Dokumentų valdymo sistema Avilys

**KULTŪROS PAVELDO DEPARTAMENTAS
PRIE KULTŪROS MINISTERIJOS
KLAIPĖDOS TERITORINIS SKYRIUS**

Kultūros paveldo departamento
prie Kultūros ministerijos
direktoriui Vidmantui Bezarusiui

2022- Nr.
į 2022-01-15 Nr.

**DĖL KULTŪROS PAVELDO VIETŲVIŲ STEBĖSENOS KURŠIŲ NERIJOJE
ATASKAITOS PATEIKIMO UŽ 2018-2021 METUS**

Kultūros paveldo departamento prie Kultūros ministerijos Klaipėdos teritorinis skyrius, vadovaujantis Lietuvos Respublikos Kultūros ministro 2012 vasario 6 d. įsakymu Nr. ĮV-94, 2018-2021 m. vykdė kasmetines apžiūras Kuršių nerijos teritorijoje esančių saugomų vietovių : **Smiltynės gyvenvietės** (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 21809), **Juodkrantės gyvenvietės** (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 2067), **Pervalkos gyvenvietės** (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 2068), **Preilos gyvenvietės** (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 2069), **Nidos gyvenvietės** (unikalus kodas Kultūros vertybių registre 17098).

Išvardintos vietovės 2005 m. balandžio 29 d. Lietuvos Respublikos Kultūros ministro įsakymu Nr. ĮV- 190 buvo paskelbtos kaip valstybės saugomos. Pagrindinis vietovių vertingųjų savybių pobūdis lemiantis reikšmingumą yra: architektūrinis, kraštovaizdžio, urbanistinis.

2018-2021 metų laikotarpyje nustatyta, kad Smiltynės gyvenvietėje du dešimtmečius stovėjo nenaudojamas Smiltynės kurchauzas (u.k. 20894), tačiau paskutiniaisiais 2021 metų mėnesiais naujieji pastato savininkai pradėjo jo tvarkymo darbus, pastatas apjuostas pastoliais. Nidos gyvenvietėje dešimtmetį neprižiūrimas ir nenaudojamas yra pastatas Pamario g. 5, (u.k. 1219), priklausantis poilsio namams „Jūratė“. Nendrėmis dengto stogo dangą ties galiniais fasadais sudūlėjusi, vietomis matosi atviros angos, per kurias į pastato vidų patenka krituliai.

Minėtu laikotarpiu, nustatyta visa eilė pažeidimų: 2021 m. nustatyta, kad sklype adr. Preilos g. 39 be suderintos dokumentacijos pastatyta medinė terasa su stogu; be suderintos dokumentacijos sklype adr. Preilos g. 23 atliekami pagalbinio ūkinio pastato rekonstrukcijos ir remonto darbai.

Saugomose Kuršių nerijos vietovėse vyrauja smulkaus pobūdžio pažeidimai : Žvejo name adr. Naglių g. 1, Nida, (u.k. 1193), pietiniame fasade savavališkai vietoje lango įrengtos durys; Žvejo name adr. Naglių g. 10, Nida, (u.k. 1202), savavališkai rytiniame fasade įrengtas skardinis kaminas, ŠV sklypo prie namo dalyje įrengta plastikinė „Švyturio“ alaus logotipu papuošta plastikinė pavėsinė; Žvejo namo adr. Naglių g. 5, Nida, (u.k. 1196), rytinio galinio fasado pusėje savavališkai įrengta kavinė su plastikiniu tentu , uždengiančiu pastato fasadą. Virš tento įrengtas kondicionierius. . Savavališkai perdažytas pastato adr. Smiltynės g. 15, Neringa, fasadas. Pažeidimai aptarti su KNNP vadovybe, imtasi priemonių.

Įvertinus keturių paskutinių metų Kuršių nerijos vietovių apžiūros dokumentus, galima pastebėti, kad bendra paveldo objektų ir aplinkos būklė gerėja. Restorano „Seklyčia“, Lotmiškio g. 1, Nida, valdytojai, vykdydami teismų sprendimus, nugriovė stiklinį restorano priestatą bei istorinio pastato verandos antrą aukštą, grąžinant pirminį sklypo užstatymą.

2021 m. apžiūros metu nustatyta, kad po 2020 m. Nidos paveldo vietovės apžiūros šiaurinėje apartamentų „Nida“, adr. Naglių g.31, pusėje nugriauti trys laikini mediniai nameliai – prekybiniai kioskai, todėl nebeliko vizualinės taršos, nuo šalia esančios aikštės atsivėrė natūrali medžiais apaugusi kopa. Dėl to kraštovaizdžio būklė pagerėjo.

2021 m. užbaigta Nidos jachtklubo pastato Naglių g. 16 rekonstrukcija. Rekonstrukcijos metu buvo nuardyti menkaverčiai, skirtingais metais prie pastato pristatyti ir originalų pastatą darę priestatai, pastatui gražinta pirminė architektūrinė išraiška.

2021 m. baigti vilos Kalno g. 20, Juodkrantėje tvarkybos darbai, kurių metu gražinta pastatui istorinė išvaizda.

2020 m. nugriauta senosios Smiltynės perkėlos aplinkoje buvusi autobusų stotelės stoginė ir didelių metmenų betoninė Jūrų muziejaus iškaba, dėl to kraštovaizdžio būklė pagerėjo.

2021 m. po Neringos savivaldybės teisinių ginčų su rangovais toliau tęsimi Nidos kultūros ir turizmo centro „Agila“ rekonstrukcijos darbai.

Paskutinių dviejų metų laikotarpyje buvo vykdomi Nidos gyvenvietės centrinės dalies kelių, šaligatvių ir kt. viešų erdvių dangų renovacijos darbai, kurie pagerino gyvenvietės centro būklę.

2021 m. užbaigtos nustatinėti neringos statinių vertingosios savybės. Visiems pastatams nustatytos vertingosios savybės ir nemažai senųjų ūkinių pastatų gavo vertingųjų požymių turinčių pastatų statusą. (prieš tai buvo žymimi kaip kiti statiniai). Tie kurie išlikę ir ne naujai pastatyti – buvo pažymėti būtent kaip vertinųjų požymių turintys statiniai. Juos tvarkant dabar reikės vertinti ir nuspręsti, ar bus įrašomas į registrą.

Visose Kuršių nerijos saugomose vietovėse pastebimos neigiamos tendencijos, kad šiltėjant klimatui, pastatų savinikai ant pastatų fasadų įrenginėja kondicionierius bei plečia kietųjų dangų plotus savo sklypuose. Neigiamos įtakos saugomų vietovių kraštovaizdžiui daro savavališkai įrengiamos pavėsinės, pergola, ir kt. laikini statiniai. Keičiantis klimatui kyla daugiau audrų ir uraganų, todėl Kuršių nerijos teritorijoje ir saugomose vietovėse išlaužiama ir išvirsta vis daugiau medžių, tačiau apželdinimo pobūdis nesikeičia.

PRIDEDAMA: 2018-2021 m. Kuršių nerijos kultūros paveldo vietovių apžiūros aktų suvestinė, 15 lapų.

Vedėjas

Almantas Mureika

Laisvūnas Kavaliauskas tel. (846) 410366, el.p. laisvunas.kavaliauskas@kpd.lt

2018-2021 M. UNESCO PAVELDO VIETŲ APŽIŪROS AKTŲ SUVESTINĖ

PREILOS GYVENVIETĖS (u.k. 2069)

vertingųjų savybių būklė ir jų pokyčiai 2018-2021 m.:

Vertingosios savybės (ištrauka iš KVR registro):

- 7.1.3.1. planavimo sprendiniai - **linijinė plano struktūra, Preilos g. trasa, krantinės linija** (-; -; TRP, FF Nr. 1, 7, 14, 17, 18, 21, 26, 29, 34-36, 37, 38-39a, 39b, 40; 2007 m.); **vienpusis, grupinis sodybų užstatymo pobūdis XIX a. II p. - XX a. 4 d-mečio 1 aukšto mediniais, pamario etnoarchitektūrai būdingais pastatais, kurie orientuoti sodybose galu į marias ar galu ir šonu į Preilos g.** (-; -; TRP, FF Nr. 1-6, 10-16, 19, 20, 25-27; 2007 m.); **gyvenvietės panorama ir siluetas nuo marių pusės** (išskyrus nebūdingus pamario etnoarchitektūrai sovietmečio statinius; -; FF Nr. 23; 2007 m.);
- 7.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas - pamario palvė, marių paplūdimys** (-; -; FF Nr. 2, 4; 2007 m.);
- 7.1.3.6. želdynai ir želdiniai - **apželdinimo juodalksniais, beržais, paprastosiomis ir kalninėmis pušimis pobūdis** (-; -; FF Nr. 1-2, 12-14, 17; 2007 m.);
- 7.1.3.7. upės, natūralūs vandens telkiniai - **marių pakrantės linija** (P dalyje išlikusi natūrali; -; TRP; FF Nr. 1, 6-7, 15; 2007 m.);
- 7.3. Pirminė ir istorinė paskirtis - **gyvenamoji, ūkinė, rekreacinė**;
- 7.4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **Kuršių nerijos nacionalinis parkas** (kalnapušėmis apsodintas Preilos kopagūbris V pusėje; -; TRP; 2007 m.);

1.3.1. planavimo sprendiniai - **linijinė plano struktūra, Preilos g. trasa, krantinės linija** (-; -; TRP, FF Nr. 1, 7, 14, 17, 18, 21, 26, 29, 34-36, 37, 38-39a, 39b, 40; 2007 m.); **vienpusis, grupinis sodybų užstatymo pobūdis XIX a. II p. - XX a. 4 d-mečio 1 aukšto mediniais, pamario etnoarchitektūrai būdingais pastatais, kurie orientuoti sodybose galu į marias ar galu ir šonu į Preilos g.** (-; -; TRP, FF Nr. 1-6, 10-16, 19, 20, 25-27; 2007 m.); **gyvenvietės panorama ir siluetas nuo marių pusės** (-; išskyrus nebūdingus pamario etnoarchitektūrai sovietmečio statinius; FF Nr. 23; 2007 m.);

PASIKEITIMAI: 2018-2021 m. – pakitimų nenustatyta.

1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas - pamario palvė, marių paplūdimys** (-; -; FF Nr. 2, 4; 2007 m.);

PASIKEITIMAI: 2018-2021 m. pakitimų nenustatyta.

1.3.6. želdynai ir želdiniai - **apželdinimo juodalksniais, beržais, paprastosiomis ir kalninėmis**

pušimis pobūdis (-; -; FF Nr. 1-2, 12-14, 17; 2007 m.);

PASIKEITIMAI: 2018-2021 m. keičiantis klimatui kyla daugiau audrų ir uraganų, todėl Kuršių nerijos teritorijoje ir saugomose vietovėse išlaužiama ir išvirsta vis daugiau medžių, tačiau apželdinimo pobūdis nesikeičia.

1.3.7. upės, natūralūs vandens telkiniai - **marių pakrantės linija** (P dalyje išlikusi natūrali; -; TRP; FF Nr. 1, 6-7, 15; 2007 m.);

PASIKEITIMAI: 2018-2021m. pakitimų nustatyta nebuvo.

Plano struktūra:

2018-2021 m. pakitimų nenustatyta.

Tūrinė erdvinė struktūra: pakitimų nenustatyta.

2018-2021 m.

Užstatymo bruožai:

2018-2021 m. 2018 m. nustatyta, kad namo adr. Preilos g. 87, Neringa, pakeistas stogas; namo adr. Preilos g. 45, Neringa, 3 bute atlikti remonto darbai;

2019 m. vykdomi pastato adr. Preilos g. 39 rekonstrukcijos darbai; name adr. Preilos 23, Neringa, vykdomi I aukšto priežiūros darbai (dažomas fasadas);

2020-2021 m. atliekami Mokyklos pastato (u.k. 15924) adr. Preilos g. 27, Neringa, remonto-restauravimo darbai; vykdomi gyvenamo namo adr. Preilos g. 3, Neringa, rekonstravimo darbai; vykdomi namo adr. Preilos g. 13, Neringa, paskirties keitimo į dviejų butų gyvenamą namą rekonstravimo darbai.

Kultūros paveldo vietovę supančios aplinkos (apsaugos zonos) kultūrinio kraštovaizdžio būklė ir jo pokyčiai:

2018-2021 m. būklė nepakito.

Paveldosauginių reikalavimų pažeidimai kultūros paveldo vietovėje ir jos apsaugos zonoje:

2018-2021 m. 2021 m. nustatyta, kad sklype adr. Preilos g. 39 be suderintos dokumentacijos pastatyta medinė terasa su stogu; be suderintos dokumentacijos sklype adr. Preilos g. 23 atliekami pagalbinių ūkinio pastato rekonstrukcijos ir remonto darbai.

Kiti antropogeniniai ir gamtiniai poveikiai, darantys įtaką kultūros paveldo vietovės būklės pokyčiams:

Keičiantis klimatui kyla daugiau audrų ir uraganų, todėl Kuršių nerijos teritorijoje ir saugomose vietovėse išlaužiama ir išvirsta vis daugiau medžių.

NIDOS GYVENVIETĖS (u.k. 17098)
vertingųjų savybių būklė ir jų pokyčiai 2018-2021 m.:

Vertingosios savybės (ištrauka iš KVR registro):

7.1.3.1. planavimo sprendiniai - **linijinė plano struktūra, gatvių tinklas, kurį sudaro: Lotmiškio ir Naglių g. P dalyje** (-; TRP; FF Nr. 1, 2, 7A, 7-10, 31-33; 2007 m.); **Taikos ir Pamario gatvės centrinėje dalyje** (-; -; FF Nr. 3-6, 35, 36, 38-45, 47-50; 2007 m.); **Skrudynės ir Purvynės gatvės Š dalyje** (-; -; FF Nr. 52-68, 69-81, 85, 86; 2007 m.); **XX a. pr. vieno aukšto, dvipusio sodybinio medinio užstatymo pobūdis, pamario etninei architektūrai būdingais pastatais, orientuotais galu į marias Lotmiškio ir Naglių gatvėse** (-; -; FF Nr.1, 2, 7A, 7-10, 31-33; 2007 m.); **dvigubas gyvenvietės siluetas iš marių pusės: kopų viršutinė linija ir užstatymo prie marių pastatų stogų linija** (-; -; FF Nr. 13-15, 19, 22; 2007 m.); **krantinės linija** (-; -; FF Nr. 13-15, 19-29, 34, 85 ; 2007 m.); **gatvių, einančių išilgai marių, ekstensyvus užstatymas, paliekant vizualinius ryšius su mariomis** (-; išskyrus nebūdingus pamario architektūrai sovietmečio laikotarpio statinius; FF Nr. 13, 14, 15, 33, 34, 52, 53, 63, 64, 66, 69, 72, 77-81; 2007 m.); **susiformavusios Pamario, Skrudynės g. perspektyvos** (-; -; FF Nr. 1, 2, 5-9, 33, 36, 39-47, 50, 51, 57-62, 65, 66, 68, 73, 74, 79; 2007 m.); **gyvenvietės panorama nuo marių pusės** (-; išskyrus nebūdingus pamario architektūrai sovietmečio statinius; FF Nr. 2A, 13-15, 19-25, 34, 54-56, 83; 2007 m.);

7.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas - didžiųjų kopų gūbrys, pamario palvė ir marių paplūdimys** (-; -; FF Nr. 2A-6, 7-11, 17, 18, 26-31, 37, 47, 49, 59, 60, 71, 78, ; 2007 m.);

7.1.3.6. 2.6. želdynai ir želdiniai - **apželdinimo ąžuolais, beržais, juodalksniais, kalninėmis ir paprastomis pušimis pobūdis** (-; -; FF Nr.5, 7A, 8A, 9, 10, 11, 12, 18, 27, 31, 33, 35, 37, 41, 42-44, 47, 53, 55, 59-70, 73, 74, 77, 78; 2007 m.);

7.1.3.7. upės, natūralūs vandens telkiniai - **marių pakrantės linija** (-; -; FF Nr. 13, 15, 19-25, 54, 83, 84; 2007 m.);

7.3. Pirminė ir istoriškai susiklosčiusi paskirtis - **gyvenamoji, ūkinė, rekreacinė;**

7.4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **Kuršių nerijos nacionalinis parkas;**

1.3.1. planavimo sprendiniai - **linijinė plano struktūra, gatvių tinklas, kurį sudaro: Lotmiškio ir Naglių g. P dalyje** (-; TRP; FF Nr. 1, 2, 7A, 7-10, 31-33; 2007 m.); **Taikos ir Pamario gatvės centrinėje dalyje** (-; -; FF Nr. 3-6, 35, 36, 38-45, 47-50; 2007 m.); **Skrudynės ir Purvynės gatvės Š dalyje** (-; -; FF Nr. 52-68, 69-81, 85, 86; 2007 m.); **XX a. pr. vieno aukšto, dvipusio sodybinio medinio užstatymo pobūdis, pamario etninei architektūrai būdingais pastatais, orientuotais galu į marias Lotmiškio ir Naglių gatvėse** (-; -; FF Nr.1, 2, 7A, 7-10, 31-33; 2007 m.); **dvigubas gyvenvietės siluetas iš marių pusės: kopų viršutinė linija ir užstatymo prie marių pastatų stogų linija** (-; -; FF Nr. 13-15, 19, 22; 2007 m.); **krantinės linija** (-; -; FF Nr. 13-15, 19-29, 34, 85 ; 2007 m.); **gatvių, einančių išilgai marių, ekstensyvus užstatymas, paliekant vizualinius ryšius su mariomis** (-; išskyrus nebūdingus pamario architektūrai sovietmečio laikotarpio statinius; FF Nr. 13, 14, 15, 33, 34, 52, 53, 63, 64, 66, 69, 72, 77-81; 2007 m.); **susiformavusios Pamario, Skrudynės g. perspektyvos** (-; -; FF Nr. 1, 2, 5-9, 33, 36, 39-47, 50, 51, 57-62, 65, 66, 68, 73, 74, 79; 2007 m.); **gyvenvietės panorama nuo marių pusės** (-; išskyrus nebūdingus pamario architektūrai sovietmečio statinius; FF Nr. 2A, 13-15, 19-25, 34, 54-56, 83; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021 m. 2018 metais buvo vykdomi Purvynės gatvės atkarpos rekonstrukcijos darbai, užbaigti 2019 metais.

2020-2021 m. Nidos gyvenvietės centrinėje dalyje 2021 metais yra vykdomi Taikos g. rekonstrukcijos darbai (1. 72 km. atkarpa nuo įvažiavimo į Nidą iki Naglių gatvės sankryžos), bei Naglių gatvės dalies ir pėsčiųjų bei dviračių takų rekonstrukcijos darbai esamose ribose. Statybvietėje ir jos aplinkoje yra kelių tiesimo technika, sandėliuojamos medžiagos (smėlis, žvyras, dangų plytelės), atskiros statybvietės vietos aptvertos apsaugine tvora. Gyvenvietės centrinėje dalyje kartu vykdomas ir atskiras projektas, apimantis teritoriją tarp Taikos g. ir Naglių g., Kultūros centro „Agila“ ir Neringos savivaldybės administracinio pastato iki statinių komplekso adr. Naglių g. 29. Numatoma sutvarkyti viešosios erdvės elementus, rekonstruoti senas ir įrengti naujas takų dangas, tvarkyti žaliuosius plotus. Neigiamo poveikio infrastruktūrai neturi būti, nes tai yra jau urbanizuota teritorija.

1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas - didžiųjų kopų gūbrys, pamario palvė ir marių paplūdimys** (-; -; FF Nr. 2A-6, 7-11, 17, 18, 26-31, 37, 47, 49, 59, 60, 71, 78, ; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021 m. pakitimų nenustatyta.

1.3.6. 2.6. želdynai ir želdiniai - **apželdinimo ąžuolais, beržais, juodalksniais, kalninėmis ir paprastomis pušimis pobūdis** (-; -; FF Nr.5, 7A, 8A, 9, 10, 11, 12, 18, 27, 31, 33, 35, 37, 41, 42-44, 47, 53, 55, 59-70, 73, 74, 77, 78); 2007 m.);

PASIKEITIMAI: . **2018-2021 m.** keičiantis klimatui kyla daugiau audrų ir uraganų, todėl Kuršių nerijos teritorijoje ir saugomose vietovėse išlaužiama ir išvirsta vis daugiau medžių, tačiau apželdinimo pobūdis nesikeičia.

1.3.7. upės, natūralūs vandens telkiniai - **marių pakrantės linija** (-; -; FF Nr. 13, 15, 19-25, 54, 83, 84; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021 m. pakitimų nenustatyta.

Plano struktūra:

2018-2021 m. būklė nepakito

Tūrinė erdvinė struktūra:

2018-2021 m. Tūrinės erdvinės struktūros esminių pokyčių nenustatyta nuo paskutinės 2020 m. vietovės apžiūros.

2021 metais Nida buvo Lietuvos kultūros sostinė, todėl metų bėgyje vyko įvairūs renginiai – koncertai, meninių kolektyvų pasirodymai, parodos. Po renginių Nidos gyvenvietės skirtingose erdvėse atsirado meninių akcentų – aikštėje priešais Nidos jachtklubo uostą išlikusi dekoratyvinių šviestuvų kompozicija, aikštėje priešais apartamentus „Nida“ eksponuojama erdvinė kompozicija su fotomeninkų darbais, kurie yra laikino pobūdžio . Naujų pastatų, kurie būtų pakeitę vertingą erdvinę struktūrą nėra.

Užstatymo bruožai:

2018-2021 m. 2019 metais Užbaigti Nidos evangelikų liuteronų bažnyčios (u.k. 16011), Pamario g. 43, Neringa fasadų tvarkybos darbai: restauruotas fasadų plytų mūras, lauko akmenų cokolis, portalo stogeliai, kontraforsų stogeliai, bokšto karnizai, piliastrai, vidinės medinės konstrukcijos, metaliniai langų rėmai.

2021 m. restorano „Seklyčia“, Lotmiškio g. 1, valdytojai, vykdydami teismų sprendimus, nugriovė stiklinį restorano priestatą bei istorinio pastato verandos antrą aukštą, grąžinant pirminį sklypo užstatymą. Užstatymo bruožai nepablogėjo.

2021 m. užbaigta Nidos jachtklubo pastato Naglių g. 16 rekonstrukcija. Rekonstrukcijos metu buvo nuardyti menkaverčiai, skirtingais metais prie pastato pristatyti ir originalų pastatą darę priestatai, pastatui gražinta pirminė architektūrinė išraiška.

2021 m. po Neringos savivaldybės teisiųjų ginčų su rangovais toliau tęsiami Nidos kultūros ir turizmo centro „Agila“ rekonstrukcijos darbai, statybvietėje yra pastatytas aukštybinis kranas.

2021 m. vietovės apžiūros metu nustatyta, kad Nidos gyvenvietės Š pakraštyje, adr. Purvynės g.10, prie marių krantinės vykdomi sandėlio rekonstrukcijos darbai, pastatą pritaikant Kuršių nerijos nacionalinio parko gamtos mokyklai.

Kultūros paveldo vietovę supančios aplinkos (apsaugos zonos) kultūrinio kraštovaizdžio būklė ir jo pokyčiai:

2018-2021 m. 2021 m. apžiūros metu nustatyta, kad po 2020 m. Nidos paveldo vietovės apžiūros šiaurinėje apartamentų „Nida“, adr. Naglių g.31, pusėje nugriauti trys laikini mediniai nameliai – prekybiniai kioskai, todėl nebeliko vizualinės taršos, nuo šalia esančios aikštės atsivėrė natūrali medžiais apaugusi kopa. Dėl to kraštovaizdžio būklė pagerėjo.

Paveldosauginių reikalavimų pažeidimai kultūros paveldo vietovėje ir jos apsaugos zonoje:

2018-2021 m. 2021 metais nustatyta, kad Pastatas Pamario g. 5, u.k. 1219, priklausantis poilsio namams „Jūratė“, stovi nenaudojamas. Nendrėmis dengto stogo danga ties galiniais fasadais sudulėjusi, vietomis matosi atviros angos, per kurias į pastato vidų patenka krituliai.

Žvejo name adr. Naglių g. 1, u.k. 1193, pietiniame fasade savavališkai vietoje lango įrengtos durys.

Žvejo name adr. Naglių g. 10, u.k. 1202, savavališkai rytiniame fasade įrengtas skardinis kaminas, ŠV sklypo prie namo dalyje įrengta plastikinė „Švyturio“ alaus logotipu papuošta plastikinė pavėsinė.

Žvejo namo adr. Naglių g. 5, u.k. 1196, rytinio galinio fasado pusėje savavališkai įrengta kavinė su plastikiniu tentu, uždengiančiu pastato fasadą. Virš tento įrengtas kondicionierius.

Pažeidimai aptarti su KNNP vadovybe, imtasi priemonių.

Kiti antropogeniniai ir gamtiniai poveikiai, darantys įtaką kultūros paveldo vietovės būklės pokyčiams:

Nidos gyvenvietėje ir kitose saugomose Kuršių nerijos vietovėse daugėja atvykstančių turistų ir poilsiautojų su transporto priemonėmis, kurių kiekis neigiamai veikia aplinką ir kraštovaizdį. Neringos savivaldybės administracija kiekvienais metais stengiasi riboti transporto srautus. Tuo tikslu yra keliamas įvažiavimo į Kuršių neriją su automobiliais mokestis su tikslu, kad daugiau lankytojų atvyktų su dviračiais, kurių patogumui pastaraisiais metais įrengti dviračių takai, poilsio aikštelės.

Keičiantis klimatui Nidos gyvenvietėje ant pastatų fasadų daugėja kondicionierių, kurie daro neigiamą įtaką istoriniams pastatams. Neringos savivaldybės administracija informavo, kad gyventojams kondicionieriai derinami tik su sąlyga, kad jie bus įrengiami šalia pastato ant žemės, juos pridengiant medinėmis sienutėmis, nudažytomis pastato sienų spalva.

Gyvenvietės istorinių pastatų aplinkai poveikį daro sklypuose savavališkai įrengiamos skirtingų medžiagų antžeminės dangos, mažinančios vietovės autentiškumą.

JUODKRANTĖS GYVENVIETĖS (u.k. 2067)
vertingųjų savybių būklė ir jų pokyčiai 2014-2017 m.:

Vertingosios savybės (ištrauka iš KVR registro):

7.2.1.1. planinės struktūros tipas - **XVII a. pab.-XX a. I p. linijinės planinės struktūros tipas, sudarytas iš V dalyje linijinės planinės struktūros buv. Naujųjų Karvaičių, Žvejų kaimelio ir centrinės dalies buv. Juodkrantės kaimo gyvenviečių, P dalyje - su laisvo planavimo elementais Ievos kalno ir kurortinės (vilų) gyvenviečių** (-; -; TRP; BR Nr. 1-6; IKONOGR Nr. 1-52; FF Nr. 0.1-21, 1.1-14, 2.1-26, 3.1-65, 4.1-5; 2019 m.);

7.2.1.2. planinės struktūros tinklas - **centrinės, P dalies vyraujanti gatvinės gyvenvietės planinė struktūra su abipus L. Rėzos gatvės, P dalyje - daugiausia R pusėje, centrinėje dalyje - V pusėje, išdėstytais sodybų sklypais, V dalyje į L. Rėzos gatvę įsiliejančiomis Miško, Kalno ir Ievos Kalno gatvėmis, R dalies atvira pamario erdve su vyraujančiais gamtiniais elementais** (atvira erdvis žr. punkte 2.2.3; -; TRP 9-12 lap.; BR Nr. 1-6; IKONOGR Nr. 1-18; FF Nr. 0.1-21, 1.1-14, 2.1-26, 3.1-65, 4.1-5; 2019 m.);

7.2.1.3. kvartalai - **netaisyklingo plano istorinių gatvių ribojami kvartalai teritorijos Š dalyje** (istorinių gatvių trasas žr. punkte 2.1.5; -; TRP 9 lap.; BR Nr. 1-6; IKONOGR Nr. 3, 5-10; 2019 m.);

7.2.1.5. keliai, gatvės, aikštės, įvažiavimai, pravažiavimai, takai, jų tipai, trasos, dangos - **gatvių trasos: Miško, Kalno, Ievos Kalno, L. Rėzos gatvių, V-R krypties skersgatvio, jungiančio Kalno ir L. Rėzos gatves teritorijos V dalyje, trasos** (gyvenvietės kaimo apibrėžtoje teritorijoje; -; TRP 9-12 lap.; BR Nr. 1-6; IKONOGR Nr. 2-10; FF Nr. 0.6-12, 14-21, 1.1-12, 14, 2.1-20, 22-26, 3.1-31, 33-43, 45-52, 55-59, 62-65, 4.2-5; 2019 m.);

7.2.1.6. vietai reikšmingo buvusio užstatymo vietos - **Juodkrantės senojo uosto vieta teritorijos ŠR dalyje** (-; senojo uosto vietoje įrengta automobilių stovėjimo aikštelė; TRP 9 lap.; BR Nr. 1-3; IKONOGR Nr. 2, 3, 5-10, 30-33; FF Nr. 3.1, 2, 4, 7, 24, 29; 2019 m.);

7.2.1.7. gamtiniai elementai - **reljefas** (kopų gūbrys, pamario palvė ir marių paplūdimys; -; TRP; BR Nr. 3-5; IKONOGR Nr. 3, 5, 10, 12-20; FF Nr. 0.1-4; 2019 m.); **marių kranto linija** (-; -; TRP; BR Nr. 1-6; IKONOGR Nr. 1-10; FF Nr. 0.1, 2, 4; 2019 m.); **L. Rėzos, Ievos kalno, Kalno, Miško gatvių ir krantinės L. Rėzos g. R pusėje apželdinimo lapuočiais ir spygliuočiais medžiais ir jų grupėmis pobūdis** (-; -; BR Nr. 5; IKONOGR Nr. 10, 12-18, 30-45, 47-21; FF Nr. 0.1-4, 6-21, 1.1-12, 14, 2.1-3, 5-26, 3.1-22, 24-26, 28-54, 56-65, 4.4, 5; 2019 m.);

7.2.2.1. tūrinės erdvinės struktūros sandara - **tūrinė-erdvinė struktūra, sudaryta iš nekilnojamojo kultūros paveldo ir vertingųjų savybių požymių turinčių objektų, urbanistinės struktūros statinių, reikšmingų savo vieta ir tūriu, formuojančių vyraujančius sodybinį ir vilų gyvenvietės užstatymą bei atviro pamario erdvės R dalyje ir kapinių teritorijos Š dalyje** (žr. priedus Nr. 1, 2 ir TRP 1 lap., 3 pastabą; -; TRP 5-8 lap.; BR Nr. 1-6; IKONOGR Nr. 1-51; FF Nr. 0.1-21, 1.1-14, 2.1-26, 3.1-65, 4.1-5; 2019 m.);

7.2.2.2. užstatymo tipai - **L. Rėzos g. P dalyje vyraujantys sodybinis XIX a. II p.-XX a. vid., su XX a. II p. intarpais, užstatymas 1 a. su pastogėmis gyvenamosios ir ūkinės paskirties pastatais** (žr. priedą Nr. 7, gyvenamųjų pastatų aukštis iki karnizo nuo 2,4 iki 4 m, iki kraigo - nuo 5,4 iki 6,2 m, ūkinių pastatų aukštis iki karnizo nuo 2 iki 2,7 m, iki kraigo - nuo 4,6

iki 5,1 m; -; TRP 15, 15 lap.; BR Nr. 1-6; IKONOGR Nr. 3, 5-10, 16-29, 51; FF Nr. 3.1, 4, 33-64; 2019 m.); **L. Rėzos g. centrinėje dalyje vyraujantis sodybinis-perimetrinis XIX a. II p.-XX a. vid., su XX a. II p. tarpais, užstatymas 1 a. su pastogėmis gyvenamosios ir ūkinės paskirties pastatais** (žr. priedą Nr. 7, gyvenamųjų pastatų aukštis iki karnizo nuo 3,3 iki 4,9 m, iki kraigo - nuo 6,3 iki 8,5 m, ūkinių pastatų aukštis iki karnizo nuo 2 iki 2,7 m, iki kraigo - nuo 4,6 iki 5,1 m; -; TRP 14 lap.; BR Nr. 1-3; IKONOGR Nr. 3, 5-10, 34, 35; FF Nr. 3.10-31; 2019 m.); **Miško, Kalno, Ievos Kalno gatvių ir L. Rėzos g. Š dalies atskirų sklypų XIX a. pab.-XX a. I p., su XX a. pab.-XXI a. pr. tarpais, miesto vilų užstatymas** (žr. priedą Nr. 7, vilų aukštis iki karnizo nuo 5,7 iki 8,6 m, iki kraigo - nuo 7 iki 12,3 m, XIX a. pab. viešbučio "Zur Eiche" pastatas adresu L. Rėzos g. Nr. 24A XX a. II p. rekonstruotas - šoninėse dalyse pakeltas stogas, buv. tinkuotas mūrinio pastato fasadas apkaltas lentomis, pastatas greta vilos L. Rėzos g. Nr. 14 ir vila Kalno g. Nr. 7A - užstatymo bruožus atitinkančios architektūros pasatai, statyti XX a. pab.-XX a. pr., dab. vila Kalno g. 7A - tai perstatytas vilos "Villa Flora" ūkinis pastatas, vilos Ievos Kalno g. Nr. 2 tūris iš dalies pakeistas XX a. pab.?-; -; TRP 14 lap.; BR Nr. 1-3; IKONOGR Nr. 3, 5-10, 36-50; FF Nr. 1.2-12, 14, 2.2, 7-11, 14-26, 3.2, 3, 5-13; 4.1-5; 2019 m.); **komponentinis XIX a. II p.-XX a. pr.(?) Kalno g. užstatymas, sudarytas iš buv. viešbučio "Kurischer Hof" pastatų - viešbučio, Kalno g. Nr. 12, muzikos paviljono, Kalno g. Nr. 12A, ūkinio pastato, Kalno g. Nr. 10** (žr. priedą Nr. 7, viešbutį Kurischer Hof. įkūrė A. Stellmacheris, pertvarkęs pastatą iš senosios kaimo smuklės vietoje 1865 m. įkurtų ir XIX a. pab. sudegusių svečių namų, ilgą laiką tai buvo vienintelis viešbutis Juodkrantėje; viešbučio pastatas rekonstruotas iš dalies pakeičiant tūrį XX a. II p., būklė patenkinama; TRP 14 lap.; BR Nr. 2, 3; IKONOGR Nr. 3, 5-10, 39, 40; FF Nr. 2.1-5, 13; 2019 m.); **komponentinis L. Rėzos g. ŠV dalies užstatymas XX a. pr. mokyklos pastatais L. Rėzos g. Nr. 8B, Nr. 8A** (žr. priedą Nr. 7, mokyklos pastatas L. Rėzos g. Nr. 8B statytas 1902-1903 m.; būklė patenkinama; TRP 14 lap.; BR Nr. 1-3; IKONOGR Nr. 5-10; FF Nr. 2.18, 19, 3.3; 2019 m.); **atskirai stovintys pastatai: XIX a. 9 deš. Juodkrantės evangelikų liuteronų bažnyčia, L. Rėzos g. Nr. 56** (žr. priedą Nr. 7; būklė patenkinama; TRP 15 lap.; BR Nr. 1-6; IKONOGR Nr. 3-10, 16-21; FF Nr. 0.3, 6, 7, 3.45, 46, 48, 49, 51, 53, 54, 57-59; 2019 m.);

7.2.2.3. atviros erdvės - **teritorijos PV dalyje netaisyklingo, išžemto stačiakampio formai artimo plano aikštė Juodkrantės evangelikų liuteronų bažnyčios Š pusėje** (-; -; TRP 15 lap.; BR Nr. 2, 5; IKONOGR Nr. 16-20; FF Nr. 3.54, 57, 58; 2019 m.); **teritorijos Š dalyje ant kalvelės evangelikų liuteronų senųjų kapinių dalis** (Juodkrantės gyvenvietės apibrėžtoje teritorijoje; -; TRP 15 lap.; BR Nr. 2; IKONOGR Nr. 2, 3, 6, 7; FF Nr. 0.20, 21, 1.1; 2019 m.); **teritorijos R dalyje atvira pamario erdvė** (su vyraujančiais gamtiniais elementais, įrengtomis laisvalaikio, sporto erdvėmis, P dalyje - žvejybos tinklų džiovinimo vieta; -; TRP 14, 15 lap.; BR Nr. 1-6; IKONOGR Nr. 3-10, 12, 13; FF Nr. 0.1-4, 8-13, 3.1, 2, 4, 5, 7-10, 13, 14, 16-18, 22, 24-32, 39, 44, 59-61, 65; 2019 m.); **teritorijos ŠV dalyje atvira erdvė Kalno g. PR pusėje** (su vyraujančiais gamtiniais elementais; -; TRP 14 lap.; BR Nr. 2; FF Nr. 2.6, 12, 13; 2019 m.); **teritorijos Š dalyje skveras vilos "Villa Flora" pastatų R pusėje** (buv. vilos kiemas, šiuo metu skvere stovi L. Rėzos paminklas; -; TRP 14 lap.; BR Nr. 2; IKONOGR Nr. 45; FF Nr. 3.2, 3; 2019 m.);

7.2.2.5. panoramos, panoraminės apžvalgos taškai- **Juodkrantės gyvenvietės panorama nuo marių pusės** (žr. priedą Nr. 4, panoramą Nr. 1, išskyrus teritorijoje esančius kitus objektus, žr. priedą Nr. 3; buv. apžvalgos aikštelė užžėlusį savaiminiais želdiniais; -; TRP 11 lap.; IKONOGR Nr. 19, 22, 31; FF Nr. 0.1, 2; 2019 m.); **Juodkrantės gyvenvietės centrinės dalies panorama nuo Ievos kalno - Vilhelmo aukštumos** (žr. priedą Nr. 4, panoramą Nr. 2, išskyrus teritorijoje esančius kitus objektus, žr. priedą Nr. 3; buv. apžvalgos aikštelė užžėlusį savaiminiais želdiniais; -; TRP 11 lap.; IKONOGR Nr. 12, 13; FF Nr. 0.5; 2019 m.);

7.2.2.6. tūrinės erdvinės struktūros siluetai - **gyvenvietės dvigubas siluetas nuo marių pusės: viršutinė gamtinė kopų linija ir apatinė pastatų stogų ir gatvių bei atviros pamario erdvės želdinių linija, su P dalyje dominuojančia Juodkrantės evangelikų liuteronų bažnyčia** (žr. priedą Nr. 5, siluetą Nr. 1, išskyrus teritorijoje esančius kitus objektus, žr. priedą Nr. 3; -; TRP 11 lap.; FF Nr. 0.1, 2; 2019 m.);

7.2.2.7. perspektyvos - **Kalno g. PV-ŠR krypties perspektyva į vilą "Villa Hubertus", Kalno g. Nr. 4** (žr. priedą Nr. 6, perspektyvą Nr. 1, išskyrus teritorijoje esančius kitus objektus, žr. priedą Nr. 3 ir 2.3 punkte nurodytų užstatymo bruožų neatitinkančius XX a. pab.-XXI a. pastatų tūrių, fasadų, stogų elementų ir medžiagų pakeitimus; -; TRP 9 lap.; FF Nr. 0.17, 2.6, 7; 2019 m.); **Kalno g. R-V krypties perspektyva nuo sankirtos su L. Rėzos gatve į viešbučio "Kuricsher Hof" pastatą, Kalno g. Nr. 10** (žr. priedą Nr. 6, perspektyvą Nr. 2, išskyrus teritorijoje esančius kitus objektus, žr. priedą Nr. 3 ir 2.3 punkte nurodytų užstatymo bruožų neatitinkančius XX a. pab.-XXI a. pastatų tūrių, fasadų, stogų elementų ir medžiagų pakeitimus; -; TRP 9 lap.; FF Nr. 0.18, 2.11; 2019 m.); **Kalno g. R-V krypties perspektyva nuo sankirtos su L. Rėzos gatve į vilą "Villa Monbijou", Kalno g. Nr. 26** (žr. priedą Nr. 6, perspektyvą Nr. 3, išskyrus teritorijoje esančius kitus objektus, žr. priedą Nr. 3 ir 2.3 punkte nurodytų užstatymo bruožų neatitinkančius XX a. pab.-XXI a. pastatų tūrių, fasadų, stogų elementų ir medžiagų pakeitimus, po XX a. II p. įrengtas atramines sienutes, laiptus ir jų aikšteles, tvoras, mažosios architektūros statinius; TRP 9 lap.; IKONOGR Nr. 41; FF Nr. 0.15, 2.19; 2019 m.); **L. Rėzos g. Š-P krypties perspektyva nuo namo L. Rėzos g. 1 į Juodkrantės evangelikų liuteronų bažnyčią** (žr. priedą Nr. 6, perspektyvą Nr. 4, išskyrus teritorijoje esančius kitus objektus, žr. priedą Nr. 3 ir 2.3 punkte nurodytų užstatymo bruožų neatitinkančius XX a. pab.-XXI a. pastatų tūrių, fasadų, stogų elementų ir medžiagų pakeitimus; -; TRP 11 lap.; IKONOGR Nr. 21; FF Nr. 0.7, 3.62, 63; 2019 m.); **L. Rėzos g. P-Š krypties perspektyva nuo namo L. Rėzos g. 23 į Juodkrantės evangelikų liuteronų bažnyčią** (žr. priedą Nr. 6, perspektyvą Nr. 5, išskyrus teritorijoje esančius kitus objektus, žr. priedą Nr. 3 ir 2.3 punkte nurodytų užstatymo bruožų neatitinkančius XX a. pab.-XXI a. pastatų tūrių, fasadų, stogų elementų ir medžiagų pakeitimus; -; TRP 12 lap.; FF Nr. 0.6, 3.45, 46, 48, 49, 51; 2019 m.);

7.2.2.8. išklotinės- gatvių užstatymo išklotinės: **Miško g. P pusės atkarpos nuo vilos Miško g. Nr. 5 iki vilos Miško g. Nr. 11; Kalno g. Š pusės atkarpos iš vilų Kalno g. Nr. 2, Nr. 4; Kalno g. V pusės atkarpos iš vilų Kalno g. Nr. 20, Nr. 22, Nr. 26; Kalno g. ŠR pusės atkarpos iš vilų Kalno g. Nr. 26, Nr. 28; Kalno g. R pusės iš pastatų Kalno g. Nr. 5A, Nr. 7A, Nr. 7 ir L. Rėzos g. Nr. 8A; L. Rėzos g. V pusės atkarpos nuo namo L. Rėzos g. Nr. 12 iki namo L. Rėzos g. Nr. 24; L. Rėzos g. V pusės atkarpos nuo namo L. Rėzos g. Nr. 26 iki namo L. Rėzos g. Nr. 42; L. Rėzos g. V pusės atkarpos iš namų L. Rėzos g. Nr. 58, Nr. 60, Nr. 64; L. Rėzos g. R pusės atkarpos nuo namo L. Rėzos g. Nr. 3 iki namo L. Rėzos g. Nr. 23; L. Rėzos g. R pusės atkarpos iš pastatų L. Rėzos Nr. 8B, Kalno g. Nr. 7, Nr. 7A; L. Rėzos g. R pusės atkarpos iš pastatų L. Rėzos g. Nr. 27, Nr. 29** (išskyrus po XX a. II p. įrengtas atramines sienutes, laiptus ir jų aikšteles, tvoras, mažosios architektūros statinius, 2.3 punkte nurodytų užstatymo bruožų neatitinkančius XX a. pab.-XXI a. pastatų tūrių, fasadų, stogų elementų ir medžiagų pakeitimus: pakeistą langų, durų medžiagiškumą ir skaidymą, pakeistas stogų dangas, dūmtraukių viršstoginės dalies apskardinimus, nebūdingų, išdidintų tūrių gyvenamųjų namų prieangius, naujas langų, durų angas ir jų rekonstrukcijas; -; TRP 9-12 lap.; IKONOGR Nr. 34, 31, 32, 48, 49, 51; FF Nr. 0.6, 9-13, 16, 18, 19, 1.2-4, 6-12, 2.10, 11, 14, 16-18, 20-22, 24-26, 3.2, 3, 5-19, 21-30, 33-37, 41, 42, 45-53, 55-58; 2019 m.);

7.2.2.9. dominantės - **teritorijos V dalyje Juodkrantės evangelikų liuteronų bažnyčia** (-; TRP 11 lap.; IKONOGR Nr. 16-21; FF Nr. 0.3, 6, 7, 3.45, 46, 48, 49, 51, 53, 54, 57-59; 2019 m.);

7.2.3. užstatymo bruožai - **P dalyje, daugiausia trumpaisiais galais į gatvę orientuoti ar**

sklypų gilumoje esantys sodybų I a. su pastoge mediniai, kai kur - su fachverko konstrukcijos elementais, gyvenamieji namai, kurių aukštis iki karnizo nuo 2,4 iki 4 m, iki kraigo - nuo 5,4 iki 6,2 m ir centrinėje dalyje L. Rėzos gatvės perimetru išdėstyti trumpuoju arba ilguoju galu į gatvę orientuoti mediniai ir mūriniai, 1 a. su mezoniniais, pastogėmis namai, sklypų gilumoje esantys ūkiniai mediniai, mūriniai, fachverko konstrukcijos 1 a. su pastoge pastatai, kurių aukštis iki karnizo nuo 2 iki 2,7 m, iki kraigo - nuo 4,6 iki 5,1 m; sodybų gyvenamųjų namų dvišlaitė, P dalyje dalies namų valminė stogų forma; namų sienų, skydų išilginis apkalimas medinėmis lentelėmis; namų skydų ir mezoninų frontonų dekoravimas drožinėtomis vėjalentėmis, akcentuotomis nusmailintais lėkiais; dviveriai, skaidyti į 4, 6 dalis, dalis su įsprūdinėmis dvivėrėmis drožinėtomis langinėmis, gyvenamųjų namų langai; P dalies sodybų namų medinės drožinės pastogių traukos; gyvenamųjų būstų langų profiliuoti lakoniškų geometrinių formų antlangiai ir išorinės palangės; dalies pirklių fasadų tūrinė detalė - mediniai prieangiai - uždari gonkai dvišlaičiais stogeliais, drožinėtomis vėjalentėmis ir lėkiais, su smulkaus skaidymo įstiklinimu; sodybų medinių ūkinių pastatų sienų, medinių ir mūrinių pastatų skydų vertikalių lentelių apkalas; Š, centrinėje dalyje užstatymas 1-2 aukštų mediniais ir mūriniais, fachverko konstrukcijos miesto vilų pastatais, kurių aukštis iki karnizo nuo 5,7 iki 8,6 m, iki kraigo - nuo 7 iki 12,3 m, su įvairios konfiguracijos 2-3 aukštų bokšteliais ir rizalitais, su mediniais ir mūriniais prieangiais, erkeriais, balkonais, mezoniniais; miesto vilų tinkuoti ir netinkuoti fasadai, medinių vilų sienų, frontonų vertikalių lentelių apkala; balkonų mediniai drožinėti turėklai, fasadų drožybinis ir tinkuoto mūro dekoras - traukos, karnizai, langų apvadai, rustai, drožinės vėjalentės, kiaurapjūvių dekoruoti mediniai frontonai; sudėtingos konfiguracijos, laužyti stogai (-; -; IKONOGR Nr. 10, 12-51; FF Nr. 0.3-7, 9-20, 1.2-4, 6-12, 14, 2.1-11, 14-22, 24-26, 3.1-31, 33-37, 40-64

1.3.1. planavimo sprendiniai - Naujųjų Karvaičių ir Gintaro įlankos gyvenviečių linijinė plano struktūra, Liudviko Rėzos g. trąša (-; -; TRP; 2007 m.); Ievos kalno ir Kurortinės gyvenviečių linijinė bei mišraus plano struktūra, gatvių tinklas (-; -; TRP; 2007 m.); stačiakampiui artimos konfiguracijos aikštė prie Evangelikų liuteronų bažnyčios ir klebonijos (-; būklė gera; TRP; FF Nr. 50-52; 2007 m.); Naujųjų Karvaičių gyvenvietės palei Liudviko Rėzos g. R ir V puses - kupetinio, sodybinio (atitraukto nuo gatvės ir prie gatvės) užstatymo bei užstatymo pagal gatvės perimetrą tankumas ir pobūdis - 1-2 aukštų mediniais ir plytų mūro su dvišlaičiais stogais gyvenamaisiais ir visuomeninės paskirties pastatais, turinčiais etnoarchitektūrinį pobūdį ir istorizmo stilistiką (-; -; FF Nr. 2, 46-78/1, 134; 2007 m.); Ievos kalno gyvenvietės palei Liudviko Rėzos g. V pusę ir Ievos kalno g. Š pusę - sodybinio (atitraukto nuo gatvės) užstatymo ir užstatymo pagal gatvės perimetrą tankumas ir pobūdis 1-2 aukštų mediniais ir plytų mūro su dvišlaičiais stogais pastatais, turinčiais etnoarchitektūrinį pobūdį ir istorizmo stilistikos formas (-; -; FF Nr. 3, 21-45, 80-83; 2007 m.); Kurortinės gyvenvietės palei Liudviko Rėzos g. V pusę - perimetrinio užstatymo tankumas ir pobūdis 1-3 aukštų mediniais ir plytų mūro su dvišlaičiais stogais pastatais, turinčiais etnoarchitektūrinį pobūdį, istorizmo stilistiką (-; -; FF Nr. 10-13, 14-20; 2007 m.); Kurortinės gyvenvietės palei Kalno g. R, V ir Š puses - perimetrinio bei sodybinio (atitraukto nuo gatvės) užstatymo tankumas ir pobūdis 1-3 aukštų mediniais ir plytų mūro su dvišlaičiais stogais pastatais, turinčiais etnoarchitektūrinį pobūdį, istorizmo, eklektikos ir moderno stilistiką (-; -; FF Nr. 84-108; 2007 m.); Kurortinės gyvenvietės palei Miško g. V ir P puses - sodybinio (atitraukto nuo gatvės ir prie gatvės) užstatymo tankumas ir pobūdis 1-3 aukštų mediniais ir plytų mūro su dvišlaičiais stogais pastatais, turinčiais etnoarchitektūrinį

pobūdį, eklektikos stilistiką (-; -; FF Nr. 110-118; 2007 m.); **Gintaro įlankos gyvenvietės palei Gintaro įlankos g. V ir R puses - sodybinio (atitraukto nuo gatvės ir prie gatvės) užstatymo tankumas ir pobūdis 1-2 aukštų mediniais ir plytų mūro su dvišlaičiais stogais pastatais** (-; -; FF Nr. 5-9; 2007 m.); **L. Rėzos g. V ir R pusių užstatymo išklotinės** (-; -; FF Nr. 16-18, 21, 22, 25, 27-29; 2007 m.); **Miško g. P pusės užstatymo išklotinė** (-; -; FF Nr. 114, 115, 118; 2007 m.); **Kalno g. V, R, Š pusių užstatymo išklotinė** (-; -; FF Nr. 85-90, 93-98, 108, 109; 2007 m.); **L. Rėzos g. perspektyvos P-Š ir Š-P kryptimis Juodkrantės P (Naujųjų Karvaičių), vidurinėje (Ievos kalno, Kurortinės gyvenvietės) dalyse** (-; -; FF Nr. 14, 15, 21, 25, 28, 29, 40, 41, 46, 51, 57, 78-79; 2007 m.); **gyvenvietės dvigubas siluetas iš marių pusės: viršutinė gamtinė kopų linija ir apatinė urbanistinio užstatymo prie marių pastatų stogų linija su Naujųjų Karvaičių gyvenvietės bažnyčios pastato silueto dominante** (-; -; FF Nr. 1-4; 134; 2007 m.); **krantinės linija** (-; -; FF Nr. 1-4; 119-138; 2007 m.); **gyvenvietės panorama nuo marių pusės** (-; -; FF Nr. 1-4; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018 -2021 m. pakitimų nenustatyta.

1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas - kopų gūbrys, pamario palvė ir marių paplūdimys** (-; -; FF Nr. 1- 138 ; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021m. pakitimų nenustatyta.

1.3.6. želdynai ir želdiniai - **L. Rėzos, Ievos kalno, Kalno, Miško, Gintaro įlankos g. ir krantinės palei L. Rėzos g. apželdinimo lapuočiais ir spygliuočiais medžiais, krūmais grupėmis bei soliterais pobūdis** (-; būklė gera; FF Nr. 2-25, 28, 29, 39-42, 45-97, 99-111, 116-126, 128, 129, 134-138; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021 m. . keičiantis klimatui kyla daugiau audrų ir uraganų, todėl Kuršių nerijos teritorijoje ir saugomose vietovėse išlaužiama ir išvirsta vis daugiau medžių, tačiau apželdinimo pobūdis nesikeičia.

1.3.7. upės, natūralūs vandens telkiniai ir hidrotechniniai įrenginiai - **Gintaro įlankos marių kranto linija** (-; -; TRP; FF Nr. 4-6; 2007 m.); **Gintaro įlankos uosto vieta** (išlikę netyrinėti mediniai poliai; -; FF 4, 5; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021 m. pakitimų nenustatyta.

Plano struktūra:

2018-2021 m. pakitimų nenustatyta.

Tūrinė erdvinė struktūra:

2018-2021 m.. pakitimų nenustatyta.

Užstatymo bruožai:

2018-2021 m.

2019 m. L. Rėzos g. 24A vykdyti paprastojo remonto darbai pagal „Gyvenamojo namo L. Rėzos g. 24A, Neringoje paprastojo remonto projektas“ projektą [žiūrėta 2019-05-22 IS „Infostatyba“].

Taip pat, atliekant Juodkrantės vietovės apžiūrą, užfiksuota pakeistas Namų L. Rėzos g. 44,

Neringa, stogas. Duomenų apie suderintus projektus nerasta nei vienoje dokumentų valdymo sistemoje (KPEPIS, Avilyš, Infostatyba). Susisiekus su Valstybinės teritorijų planavimo ir statybų inspekcijos Klaipėdos teritorijų planavimo ir statybos valstybinės priežiūros departamentu, gautas atsakymas, kad buvo vykdytas tyrimas dėl atliktų darbų teisėtumo, ir , kad atsižvelgiant į visus valdytojo pateiktus dokumentus bei priežastis, pažeidimų nenustatė.

2020 m. Pagal suderintą dokumentaciją sujungti pagalbinio ūkio pastatai adr. L.Rėzos g. 23, Neringa; vakarinėje ūkinio pastato pusėje adr. L.Rėzos g. 36, Neringa, įrengtas stoglangis; sklype adr. Kalno g. 26, Neringa, pastatyta kilnojamoji pergole.

Kultūros paveldo vietovę supančios aplinkos (apsaugos zonos) kultūrinio kraštovaizdžio būklė ir jo pokyčiai:

2018-2021 m. pokyčių nenustatyta.

Paveldosauginių reikalavimų pažeidimai kultūros paveldo vietovėje ir jos apsaugos zonoje:

2018-2020 m pažeidimų nenustatyta.

Kiti antropogeniniai ir gamtiniai poveikiai, darantys įtaką kultūros paveldo vietovės būklės pokyčiams:

2018-2021 m. 2019 m. vykdant apžiūrą pastebėta, jog dalis želdinių (krūmų) stipriai užstoja gyvenvietės pastatus – kultūros paveldo objektus bei trukdo juos tinkamai apžvelgti ir apžiūrėti.

PERVALKOS GYVENVIETĖS (u.k. 2068) vertingųjų savybių būklė ir jų pokyčiai 2018-2021m.:

Vertingosios savybės (ištrauka iš KVR registro):

.1.3.1. planavimo sprendiniai - **linijinė plano struktūra, Pervalkos g. trasa, krantinės linija** (-; -; FF Nr. 2, 4, 5, 16-19, 22, 26-27a, 31, 33, 37a; 2007 m.); **dvipusis gatvės užstatymo pobūdis XX a. pr. - XX a. 4 d-mečio 1 aukšto mediniais pamario etnoarchitektūrai būdingais namais, kurie orientuoti galu į marias arba į Pervalkos g.** (-; -; TRP, FF Nr. 11-14, 22, 25, 30, 31, 32a, 35; 2007 m.); **gyvenvietės panorama ir siluetas nuo marių pusės** (-; išskyrus nebūdingus pamario etnoarchitektūrai sovietmečio statinius; FF. Nr. 10; 2007 m.);

7.1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas - pamario palvė, marių paplūdimys** (-; -; FF Nr. 2, 4; 2007 m.);

7.1.3.6. želdynai ir želdiniai - **apželdinimo juodalksniais, beržais, paprastosiomis ir kalninėmis pušimis pobūdis** (-; -; FF Nr. 1-2, 12-14, 17; 2007 m.);

7.1.3.7. . upės, natūralūs vandens telkiniai - **marių pakrantės linija** (-; -; TRP; FF Nr. 1, 6-7, 15; 2007 m.);

7.3. Pirminė ir istorinė paskirtis - **gyvenamoji, ūkinė, rekreacinė;**

7.4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **Kuršių nerijos nacionalinis parkas** (-; -; TRP; 2007 m.);

1.3.1. planavimo sprendiniai - **linijinė plano struktūra, Pervalkos g. trasa, krantinės linija** (-; -; FF Nr. 2, 4, 5, 16-19, 22, 26-27a, 31, 33, 37a; 2007 m.); **dvipusis gatvės užstatymo pobūdis XX a. pr. - XX a. 4 d-mečio 1 aukšto mediniais pamario etnoarchitektūrai būdingais namais, kurie orientuoti galu į marias arba į Pervalkos g.** (-; -; TRP, FF Nr. 11-14, 22, 25, 30, 31, 32a, 35; 2007 m.); **gyvenvietės panorama ir siluetas nuo marių pusės** (-; išskyrus nebūdingus pamario etnoarchitektūrai sovietmečio statinius; FF. Nr. 10; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021 m. pasikeitimų nėra.

1.3.4. žemės ir jos paviršiaus elementai - **reljefas - pamario palvė, marių paplūdimys** (-; -; FF Nr. 2, 4; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021 m. pasikeitimų nenustatyta.

1.3.6. želdynai ir želdiniai - **apželdinimo juodalksniais, beržais, paprastosiomis ir kalninėmis pušimis pobūdis** (-; -; FF Nr. 1-2, 12-14, 17; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021 m. Keičiantis klimatui kyla daugiau audrų ir uraganų, todėl Kuršių nerijos teritorijoje ir saugomose vietovėse išlaužiama ir išvirsta vis daugiau medžių, tačiau išlieka apželdinimo pobūdis.

1.3.7. . upės, natūralūs vandens telkiniai - **marių pakrantės linija** (-; -; TRP; FF Nr. 1, 6-7, 15; 2007 m.);

PASIKEITIMAI:

2018-2021 m. pasikeitimų nenustatyta.

Plano struktūra:

2018-2021 m. būklė nepakito

Tūrinė erdvinė struktūra:

2018-2021m. pakitimų nenustatyta.

Užstatymo bruožai:

2018-2021 m. 2019 m. pakeistas namo stogas, pagal suderintą dokumentaciją adr. Pervalkos g. 10, Neringa; 2021 m. užbaigti pastato Pervalkos g. 4 (u.k. 12961) remonto darbai.

Kultūros paveldo vietovę supančios aplinkos (apsaugos zonos) kultūrinio kraštovaizdžio būklė ir jo pokyčiai:

2018-2021 m. pokyčių nenustatyta.

Paveldosauginių reikalavimų pažeidimai kultūros paveldo vietovėje ir jos apsaugos zonoje:

2018-2021m. pažeidimų nenustatyta.

Kiti antropogeniniai ir gamtiniai poveikiai, darantys įtaką kultūros paveldo vietovės būklės pokyčiams:

2018-2021 m. Vietovė stipriai apaugusi želdiniais, dalis jų užstoja Kultūros paveldo objektus bei vietovės statinius.

SMILTYNĖS GYVENVIETĖS (u.k. 21809)
vertingųjų savybių būklė ir jų pokyčiai 2018-2021 m.:

Vertingosios savybės (ištrauka iš KVR registro):

7.2.1.1. planinės struktūros tipas - **linijinis** (rašytiniuose šaltiniuose Smiltynės vietovė minima nuo XVI a., tačiau linijinė plano struktūra susiformavo tik XIX a. II p.; -; TRP; BR Nr. 1; IKONOGR Nr. 4-9; 2014 m.);

7.2.1.2. planinės struktūros tinklas - **linijinė plano struktūra su Smiltynės g., kur užstatymą lemia Kuršių marios iš R pusės ir apželdinta teritorija iš V pusės** (-; -; TRP; BR Nr. 1; IKONOGR Nr. 4-9; 2014 m.);

7.2.1.5. keliai, gatvės, aikštės, įvažiavimai, pravažiavimai, takai, jų tipai, trasos, dangos - **Smiltynės g. trasa nuo vilos, Smiltynės g. Nr. 6 iki naujosios perkėlos teritorijos** (dalis gatvės platinta, rekonstruota, iš esmės nekeičiant trasos krypties; apibrėžtoje teritorijos dalyje; TRP; IKONOGR Nr. 4-9, 11, 13, 15; FF Nr. 2, 5, 8, 11, 14; 2014 m.); **takas palei marių krantą nuo naujosios perkėlos iki teritorijos P ribos** (dalis tako platinta, rekonstruota, iš esmės nekeičiant trasos krypties; apibrėžtoje teritorijos dalyje; TRP; IKONOGR Nr. 5-9, 11, 13, 15, 20; FF Nr. 25, 27, 36; 2014 m.);

7.2.1.6. vietai reikšmingo buvusio užstatymo ar jo dalių vieta - **senosios perkėlos vieta teritorijos centrinėje dalyje** (naujoji perkėla apibrėžtoje nekilnojamojo kultūros paveldo objekto Smiltynės gyvenvietės teritorijoje įrengta XX a. 8 deš.; būklė patenkinama; TRP 5 lapas; IKONOGR Nr. 6-8, 11; FF Nr. 24; 2014 m.); **lauko kavinės vieta teritorijos centrinėje dalyje** (lauko kavinė nugriauta XX a. I p.; -; TRP 4 lapas; IKONOGR Nr. 5-7, 10, 11, 18; 2014 m.);

7.2.1.7. gamtiniai elementai - **reljefas: Pamario palvė R pusėje, šlaitas V pusėje su supustyta vad. „Smuklės“ kopa centrinėje teritorijos dalyje** (-; -; TRP; IKONOGR Nr. 1-3, 6-9, 11-16; FF Nr. 2, 5, 7, 8, 10-12, 14, 15, 18-22, 24, 25, 27, 30, 32, 36; 2014 m.); **marių, ribojančių teritoriją iš R pusės kranto linija** (-; -; TRP; IKONOGR Nr. 1-9, 11-15; FF Nr. 2, 14, 25, 36; 2014 m.); **želdiniai: apželdinimas juodalksnių, beržų, paprastųjų ir kalninių pušų grupėmis, pavieniais medžiais, jo pobūdis** (Smiltynė pradėta apželdinti XIX a. pab.; -; FF Nr. 2, 4, 5, 7, 8, 10, 11, 13-15, 18, 22, 24, 25, 27, 28, 30, 32, 36; 2014 m.);

7.2.2.1. tūrinės erdvinės struktūros sandara - **vienalytė struktūros sandara, sudaryta iš miesto vilų užstatymo palei Smiltynės g., su dominuojančiu Kurhauzu P dalyje, vad. „Smuklės“ kopa centrinėje dalyje ir gausaus sklypų apželdinimo** (iš dalies pakitusi; -; TRP; IKONOGR Nr. 11-19; FF Nr. 3-13, 16, 17, 23, 25, 26, 28-35; 2014 m.);

7.2.2.2. užstatymo tipai - **miesto vilų vyraujantis XIX a. II p. - XX a. I p., su XX a. II p. tarpais užstatymas 1-2 a. su pastogėmis pastatais** (aukštis iki karnizo 2,5 m - 7,0 m, aukštis

iki kraigo 4,5 m - 9,5 m; TRP 7 lapas; IKONOGN Nr. 12-15, 18, 19; FF Nr. 3-13, 16, 17, 23, 28-35; 2014 m.); **atskirai stovintis XX a. pr. 2 a. su pastoge kurhauzo pastatas** (-; -; TRP 7 lapas; IKONOGN Nr. 11, 17; FF Nr. 25, 26; 2014 m.);

7.2.2.3. viešos-atviros erdvės - **takas palei marių krantą nuo naujosios perkėlos iki teritorijos P ribos su dalimi V šlaito** (-; -; TRP 7; IKONOGN Nr. 5-8, 11, 13, 15, 20; FF Nr. 25, 27, 30, 32, 36; 2014 m.);

7.2.2.6. panoramos - **panorama nuo Kuršių marių kairiojo kranto, formuojama vilų užstatymo, Smiltynės kurhauzo ir želdinių** (panoramą formuoja ne tik apibrėžtoje gyvenvietės teritorijos dalyje esantys želdiniai, bet ir želdiniai už jos ribų; -; TRP; IKONOGN Nr. 10; FF Nr. 1; 2014 m.);

7.2.2.7. perspektyvos - **Smiltynės g. perspektyva Nr. 1 ŠV-PR kryptimi nuo teritorijos Š ribos, ties vila Smiltynės g. Nr. 6** (žr. priedą Nr. 7; -; TRP 4 lapas; FF Nr. 2; 2014 m.); **Smiltynės tako perspektyva Nr. 2 PR-ŠV kryptimi nuo teritorijos P ribos** (žr. priedą Nr. 7; -; TRP 5 lapas; FF Nr. 36; 2014 m.);

7.2.2.9. dominantės - **Smiltynės kurhauzas** (-; -; TRP 5 lapas; FF Nr. 1, 25, 26; 2014 m.);

7.2.3. užstatymo bruožai - **vyraujančiam XIX a. pab. - XX a. II p. miesto vilų užstatymui būdinga miesto vilos valdos struktūra su pagrindiniu 1-2 a. gyvenamuoju namu, atitrauktu nuo sklypo ribos ar suformuojant užstatymą sklypo gilumoje; vilos - kompaktinio tūrio, stačiakampio ar kvadrato formos plano, su medinėmis, vertikaliai apkaltomis dailylentėmis, mūrinėmis su fachverko konstrukcija sienomis, dvišlaičiais, pusiau valminiais ar čiukuriniais stogais, dengtais čerpėmis, raudonų molio plytų mūro dūmtraukiais, arkiniais ar stačiakampiais su apvadais langais, būdingais gausiais tūriniais elementais - įstiklintomis ar atviromis verandomis, tūriniais stoglangiais, bokšteliais, balkonais, dekoruotos mediniais pjaustinėtais elementais** (XX a. II p., XXI a. pr. dalies vilų molio čerpių stogų danga pakeista į asbocemetinius ar profiliuotos skardos lakštus; -; IKONOGN Nr. 11-15, 17-19; FF Nr. 3, 6, 9, 12, 13, 16, 17, 23, 26, 29, 31, 33, 35; 2014 m.);

7.4. Artimiausios kultūros paveldo objekto teritoriją ar vietovę supančios aplinkos kultūrinio kraštovaizdžio vertingosios savybės - **patenka į Kuršių nerijos nacionalinio parko teritoriją** (-; -; TRP; 2019 m.);

Plano struktūra:

2018-2021m. būklė nepakito

Tūrinė erdvinė struktūra:

2018-2021 m. pakitimų nenustatyta.

Užstatymo bruožai:

2018-2021 m. prie Vilos (u.k. 15809), Smiltynės g. 11, įrengtiems parodų paviljonams šią žiemą nebuvo nuimti tentai.

Kultūros paveldo vietovę supančios aplinkos (apsaugos zonos) kultūrinio kraštovaizdžio būklė ir

jo pokyčiai:

2018-2021m... nugriauta senosios Smiltynės perkėlos aplinkoje buvusi autobusų stotelės stoginė ir didelių metmenų betoninė Jūrų muziejaus iškaba.

Paveldosauginių reikalavimų pažeidimai kultūros paveldo vietovėje ir jos apsaugos zonoje:

2018-2021 m. 2019 m. nustatyta, kad netinkamai prižiūrimas Smiltynės gyvenvietės kurhauzas (u.k. 20894), esantis adresu Smiltynės g. 17, vietomis nubyrėjusios pastato stogo čerpės. Savavališkai perdažytas pastato adr. Smiltynės g. 15, Neringa, fasadas;

Kiti antropogeniniai ir gamtiniai poveikiai, darantys įtaką kultūros paveldo vietovės būklės pokyčiams:

2018-2021 m. Smiltynės gyvenvietės vertingąsias savybes žalojančių veiksnių nenustatyta.

Parengė: Vyriausiasis specialistas Laisvūnas Kavaliauskas

DETALŪS METADUOMENYS

Dokumento sudarytojas (-ai)	Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos 188692688, Šnipiškių g. 3, Vilnius
Dokumento pavadinimas (antraštė)	DĖL KULTŪROS PAVELDO VIETOVIIŲ STEBĖSENOS ATASKAITŲ PATEIKIMO
Dokumento registracijos data ir numeris	2022-03-03 Nr. (1.23 E)2-525
Dokumento gavimo data ir dokumento gavimo registracijos numeris	–
Dokumento specifikacijos identifikavimo žymuo	ADOC-V1.0
Parašo paskirtis	Suderinimas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Gerda Ožiūnaitė, Vedėja, Vilniaus teritorinis skyrius
Sertifikatas išduotas	GERDA,OŽIŪNAITĖ LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-03-01 15:42:27 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-EPES
Laiko žymoje nurodytas laikas	–
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	EID-SK 2016, AS Sertifitseerimiskeskus EE
Sertifikato galiojimo laikas	2018-05-31 21:39:43 – 2023-05-30 23:59:59
Parašo paskirtis	Pasirašymas
Parašą sukūrusio asmens vardas, pavardė ir pareigos	Vidmantas Bezaras, Direktorius
Sertifikatas išduotas	VIDMANTAS BEZARAS, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos LT
Parašo sukūrimo data ir laikas	2022-03-02 16:58:23 (GMT+02:00)
Parašo formatas	XAdES-X-L
Laiko žymoje nurodytas laikas	2022-03-02 16:58:34 (GMT+02:00)
Informacija apie sertifikavimo paslaugų teikėją	ADIC CA-A, Asmens dokumentu israsymo centras prie LR VRM LT
Sertifikato galiojimo laikas	2021-11-05 09:11:32 – 2024-11-04 09:11:32
Informacija apie būdus, naudotus metaduomenų vientisumui užtikrinti	"Registravimas" paskirties metaduomenų vientisumas užtikrintas naudojant "RCSC IssuingCA, VI Registru centras - i.k. 124110246 LT" išduotą sertifikatą "Dokumentų valdymo sistema Avilys, Kultūros paveldo departamentas prie Kultūros ministerijos, į.k. 188692688 LT", sertifikatas galioja nuo 2021-12-20 09:34:42 iki 2024-12-19 09:34:42
Pagrindinio dokumento priedų skaičius	3
Pagrindinio dokumento priedamų dokumentų skaičius	–
Priedamo dokumento sudarytojas (-ai)	–
Priedamo dokumento pavadinimas (antraštė)	–
Priedamo dokumento registracijos data ir numeris	–
Programinės įrangos, kuria naudojantis sudarytas elektroninis dokumentas, pavadinimas	Dokumentų valdymo sistema Avilys, versija 3.5.51
Informacija apie elektroninio dokumento ir elektroninio (-ių) parašo (-ų) tikrinimą (tikrinimo data)	Atitinka specifikacijos keliamus reikalavimus. Visi dokumente esantys elektroniniai parašai galioja (2022-03-04 01:25:31)
Paieškos nuoroda	–
Papildomi metaduomenys	Nuorašą suformavo 2022-03-04 01:25:31 Dokumentų valdymo sistema Avilys